

Vergaderjaar 2008–2009

31 932

Besluit tot wijziging van lijst II, behorende bij de Opiumwet, in verband met plaatsing op lijst II van 1-benzylpiperazine (BZP)

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 22 juni 2009

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹ bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen ter beantwoording voor te leggen aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 15 april 2009 inzake het Ontwerpbesluit, houdende wijziging van lijst II behorende bij de Opiumwet in verband met plaatsing op die lijst van 1-benzylpiperazine (BZP) (Kamerstuk 31 932, nr. 1).

De op 29 april 2009 toegezonden vragen zijn met de door de minister bij brief van 19 juni 2009 toegezonden antwoorden hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Smeets

Adjunct-griffier van de commissie
Sjerp

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Kant (SP), Snijder-Hazelhoff (VVD), Ferrier (CDA), ondervoorzitter, Joldersma (CDA), De Vries (CDA), Smeets (PvdA), voorzitter, Van Miltenburg (VVD), Schippers (VVD), Smilde (CDA), Timmer (PvdA), Koşer Kaya (D66), Willemse-van der Ploeg (CDA), Van der Veen (PvdA), Schermers (CDA), Van Gerven (SP), Wolbert (PvdA), Zijlstra (VVD), Ouwehand (PvdD), Agema (PVV), Leijten (SP), Bouwmeester (PvdA), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Sap (GL) en De Roos-Consensmulder (SP).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Van Velzen (SP), Neppérus (VVD), Atsma (CDA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Ormel (CDA), van Dijken (PvdA), Verdonk (Verdonk), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Vietsch (CDA), Arib (PvdA), Van der Ham (D66), Uitslag (CDA), Gill'ard (PvdA), Omtzigt (CDA), Langkamp (SP), Vermeij (PvdA), De Krom (VVD), Thieme (PvdD), Bosma (PVV), Luijben (SP), Heerts (PvdA), Ortega-Martijn (CU), Halsema (GL) en De Wit (SP).

Inhoudsopgave**blz.**

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
II. Reactie van de minister	3

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES**– Vragen en opmerkingen van de SP-fractie**

De leden van de SP-fractie hebben met kritische belangstelling kennisgenomen van het besluit de stof 1-benzylpiperazine (hierna: BZP) te verbieden. Zij hebben de volgende vragen en opmerkingen. Genoemde leden constateren dat de minister op 6 maart 2008 in het debat over het Nederlandse drugsbeleid stelde dat deze stof in Nederland weinig wordt aangetroffen, maar dat in EU-verband is bepaald dat BZP onder de controle moet worden gebracht en dat Nederland de Opiumwet aan moet passen. Hoe vaak wordt deze stof in Nederland aangetroffen, en in welke circuits wordt BZP vooral gebruikt?

De leden van de SP-fractie stellen vast dat het een Europese verplichting is om de stof BZP te verbieden. Is dit nu de eerste keer dat er vanuit Europa wordt bepaald dat een bepaalde drug moet worden verboden? Is dit geen gevaarlijk precedent? Is het waar dat dit Europese besluit mede een signaal is tegen het afwijkende Nederlandse drugsbeleid? Kan de minister de Europese bevoegdheden uitzetten op het gebied van drugs, met name waar het gaat om strafbaarstellingen? Moet, gelet op artikel 3a van de Opiumwet, altijd direct gevolg worden gegeven aan Europese besluiten (gemeenschappelijk optreden)?

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de nota van toelichting op het ontwerpbesluit nauwelijks motiveert waarom BZP verboden moet worden. Deelt de minister de mening dat in een nota van toelichting juist argumenten gevonden moeten worden die zelfstandig de beslissing om een bepaalde stof te verbieden kunnen dragen, en dat de enkele verwijzing naar een Europees besluit niet volstaat? Op zijn minst verwachten deze leden een analyse van de risico's van BZP, en (literatuur)onderzoek waaruit de gevaren en risico's blijken. Wat zijn precies de problemen met deze stof? Wat was er mis met het Nederlandse beleid ten aanzien van BZP tot dusver? Zijn hiermee ongelukken gebeurd, of te verwachten indien BZP niet wordt opgenomen op lijst II van de Opiumwet? Wat zijn precies de argumenten voor een verbod?

– Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het voornemen om de stof 1-benzylpiperazine (BZP) toe te voegen aan lijst II van de Opiumwet. Deze leden vernemen graag welke positie Nederland bij de Europese onderhandelingen heeft ingenomen en op welke wijze de Kamer hierover is geïnformeerd. Heeft de minister overwogen om het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM) advies te vragen, aangezien het hier om een relatief nieuwe drug gaat? Zo nee, waarom niet? Wat is de huidige juridische status van BZP in Nederland?

II. REACTIE VAN DE MINISTER

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

1

Hoe vaak wordt de stof BZP in Nederland aangetroffen en in welke circuits wordt BZP vooral gebruikt?

BZP lijkt in Nederland zelden gesignaleerd te worden. Dit in tegenstelling tot in sommige andere Europese landen.¹ In 2007 werd BZP door het DIMS nauwelijks aangetroffen. Daar waar het wordt aangetroffen, wordt het vooral ter vervanging van XTC gebruikt, voornamelijk in het uitgaanscircuit.

2

Is dit de eerste keer dat er vanuit Europa wordt bepaald dat er een bepaalde drug moet worden verboden?

Ja.

3

Is dit geen gevaarlijk precedent?

Het besluit van de Raad van de Europese Unie valt inderdaad te beschouwen als een precedent, maar ik zie niet in waarom een dergelijk precedent als «gevaarlijk» getypeerd zou moeten worden, aangezien het besluit juist tot doel heeft de volksgezondheid te beschermen.

4

Is het waar dat dit Europese besluit mede een signaal is tegen het afwijkende Nederlandse drugsbeleid?

Nee. Zoals ik bij vraag 1 reeds heb aangegeven wordt BZP in Nederland nauwelijks op de drugsmarkten waargenomen. Om die reden heeft het besluit om deze stof onder de werking van de Opiumwet te brengen in de praktijk geen noemenswaardige consequenties voor de uitvoering van het Nederlandse drugsbeleid.

5

Kan de minister de Europese bevoegdheden uitzetten op het gebied van drugs, met name waar het gaat om strafbaarstellingen?

Op grond van Besluit 2005/387/JBZ van de Raad van 10 mei 2005 inzake de uitwisseling van informatie, de risicobeoordeling en de controle ten aanzien van nieuwe psychoactieve stoffen, kan worden besloten dat controlemaatregelen worden toegepast ten aanzien van nieuwe psychoactieve stoffen. Dit proces kent drie stappen. Indien een nieuw middel wordt aangetroffen maken EUROPOL en het Europese Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (EWDD) een informatierapport. Op basis van dit rapport kan de Raad besluiten tot een door het Wetenschappelijke Comité van het EWDD uit te voeren risicobeoordeling. Aan de hand van deze beoordeling kan de Raad vervolgens besluiten tot het toepassen van bepaalde controlemaatregelen, die in EU landen moeten worden ingevoerd. Dit kan in Nederland betekenen dat een middel op een van de lijsten, behorende bij de Opiumwet, moet worden geplaatst.

¹ Uit onderzoek van de EU is gebleken dat in een aantal lidstaten BZP legaal beschikbaar was voor retailleveranciers van chemische producten; voor recreatieve doeleinden werd BZP in de vorm van tabletten en capsules verkocht via websites of in sommige landen in «smartshops/herbal shops». Dertien lidstaten en een derde land (Noorwegen) hebben BZP-vangsten in poeder-, capsule- of tabletvorm gemeld gaande van 1 capsule/tablet tot 64900 tabletten.

6

Moet, gelet op artikel 3a van de Opiumwet, altijd direct gevolg worden gegeven aan Europese besluiten (gemeenschappelijk optreden)?

Voor zover het gaat om een uit Besluit 2005/387/JBZ voortvloeiende verplichting zal er inderdaad gevolg gegeven moeten worden aan een dergelijk besluit.

7

Deelt de minister de mening dat in een nota van toelichting argumenten gevonden moeten worden die zelfstandig de beslissing om een bepaalde stof te verbieden kunnen dragen, en dat de enkele verwijzing naar een Europees besluit niet volstaat?

Nee. Deze mening deel ik niet. Door te verwijzen naar het besluit van de Raad van de Europese Unie wordt mede verwezen naar de toelichting op dat besluit. In deze toelichting zijn de argumenten opgenomen die ten grondslag liggen aan de totstandkoming van dit besluit.

8

Op zijn minst verwachten deze leden een analyse van de risico's van BZP, en (literatuur)onderzoek waaruit de gevaren en risico's blijken. Wat zijn precies de problemen met deze stof?

Deze analyse heeft reeds plaatsgevonden in een risicobeoordeling op grond van Besluit 2005/387/JBZ van de Raad van 10 mei 2005 inzake de uitwisseling van informatie, de risicobeoordeling en de controle ten aanzien van nieuwe psychoactieve stoffen. Uit deze risicobeoordeling kwam naar voren dat er onvoldoende overtuigend wetenschappelijk bewijs bestaat over de aan BZP verbonden algemene risico's. In Besluit 2008/206/JBZ van de Raad van 3 maart 2008 is vervolgens overwogen dat: «wegens de stimulerende eigenschappen van BZP, het risico voor de gezondheid, het feit dat BZP geen medische voordelen biedt en gezien het voorzorgsbeginsel controle dient te worden uitgeoefend op deze stof. Op grond hiervan heeft de Raad van de Europese Unie besloten BZP te onderwerpen aan de controlemaatregelen – die evenredig zijn aan de met deze stof samenhangende risico's – en de strafrechtelijke sancties waarin is voorzien door de wetgeving die de lidstaten hebben aangenomen om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van het VN-Verdrag van 1971 inzake psychotrope stoffen».

9

Wat was er mis met het Nederlandse beleid ten aanzien van BZP tot dusver?

Met het Nederlandse beleid ten aanzien van BZP was niet veel mis, gezien het geringe gebruik van het middel en de huidige juridische status in Nederland.

10

Zijn hiermee ongelukken gebeurd, of te verwachten indien BZP niet wordt opgenomen op lijst II van de Opiumwet?

Nee. Maar een dergelijke verwachting is niet relevant voor de afweging om navolging te geven aan het besluit van de Raad van de Europese Unie.

11

Wat zijn precies de argumenten voor een verbod?

Zie het antwoord op vraag 8.

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

12

De leden van de D66-fractie vernemen graag welke positie Nederland bij de Europese onderhandelingen heeft ingenomen en op welke wijze de Kamer hierover is geïnformeerd?

In de Raadswerkgroep waar het voorstel van de Europese Commissie om BZP onder controle te brengen is besproken heeft Nederland een aantal overwegingen ingebracht. Zo heeft Nederland laten aantekenen dat vraagtekens kunnen worden gezet bij de conclusie in het informatierapport dat er van BZP een diepgaande risicobeoordeling gemaakt kon worden. In het risicobeoordelingsrapport staat immers dat er nauwelijks harde conclusies over de risico's van BZP te trekken zijn als gevolg van onvoldoende bewijs. Vervolgens werd in dit rapport geconcludeerd dat veel vragen over de risico's van BZP middels eenvoudig en goedkoop onderzoek beantwoord zouden kunnen worden. Nederland heeft voorgesteld eerst dergelijk onderzoek uit te voeren alvorens tot besluitvorming over te gaan. Vanwege de in Besluit 2005/387/JBZ vastgelegde procedures bleek dat niet mogelijk. Daarnaast heeft Nederland aangegeven dat het op grond van het voorzorgsbeginsel onder controle brengen van een stof gevolgen kan hebben voor Besluit 2005/387/JBZ. Per definitie gaat het bij dit Besluit namelijk om nieuwe psychoactieve stoffen. In veel gevallen zal dat betekenen dat er slechts een beperkte hoeveelheid wetenschappelijke informatie voorhanden is over de werking, de risico's, etc. Het risicobeoordelingsinstrument zal namelijk minder krachtig worden door, ondanks het ontbreken van voldoende wetenschappelijke informatie, een nieuwe psychoactieve stof toch onder controle te stellen met een verwijzing naar het voorzorgsbeginsel. Op 3 maart 2008 heeft de Raad besloten BZP onder controle te stellen. Nederland heeft zich verder niet verzet tegen dit besluit. Uw Kamer is voorafgaand daaraan geïnformeerd over dit voorstel van de Raad.

13

Heeft de minister overwogen om het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM) advies te vragen, aangezien het hier om een relatief nieuwe drug gaat?

Nee.

14

Zo nee, waarom niet?

Een advies van het CAM heeft in dit geval geen meerwaarde, aangezien er op Europees niveau al een risicobeoordeling is gemaakt.

15

Wat is de huidige juridische status van BZP in Nederland?

Op dit moment valt BZP niet onder de Opiumwet, maar dat betekent nog niet dat het vrij verkrijgbaar is. In Nederland wordt BZP beschouwd als een niet geregistreerd geneesmiddel, dat valt onder de geneesmiddelenwet, voorheen de Wet op de Geneesmiddelenvoorziening (WOG). Dat betekent dat de handel in BZP zonder vergunning is verboden.